

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-05-27

Vår referens

Per Gunnar Rosengren

Utvecklingssekreterare

pergunnar.rosengren@malmo.se

Remiss angående remiss Utbildningsdepartementet - Utökad registerkontroll i utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter GYVF-2025-1864

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över remisspromemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter (U2025/01126) gällande registerkontroller inom skolväsendet och avskiljande av studenter i högskolan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen föreslår att nämnden ställer sig positiv till förslagen i promemorian och välkomnar att regleringen om registerutdrag uppdateras. Förvaltningen föreslår att nämnden lyfter fram vikten av att registerutdrag fortsatt hanteras skyndsamt av polismyndigheten för att säkerställa ändamålsenlig rekryteringsprocess.

Förvaltningen föreslår att nämnden bedömer att förslaget om kravet på misstankeregister ger ett bra verktyg för att kunna avsluta en rekryteringsprocess och gå vidare med en annan kandidat med lagstöd. Utredningen avråder från att införa en regel som tillåter registerutdrag under pågående anställning bland annat eftersom arbetsgivaren får kännedom om en anställd begår brott under sin anställning eller med anknytning till arbetsgivarens verksamhet genom bland annat polisens utredningsåtgärder. Förvaltningen föreslår att nämnden delar utredningens bedömning och anser att det inte finns något behov av sådana regler.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och skickar detsamma till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Remiss angående remiss Utbildningsdepartementet - Utökad registerkontroll i utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter
- Remiss Utbildningsdepartementet - Utökad registerkontroll i utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter
- Utökad registerkontroll i utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2025-06-13 Remiss angående remiss Utbildningsdepartementet - Utökad registerkontroll i utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter
- Förslag till yttrande över Remiss angående remiss Utbildningsdepartementet - Utökad registerkontroll i utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2025-06-04

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-06-13

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över en remisspromemoria gällande registerkontroller inom skolväsendet och avskiljande av studenter i högskolan.

Promemorian innehåller tre separata förslag. Det första förslaget rör utökade registerkontroller inom skolväsendet. Det andra förslaget rör införandet av belastningsregisterkontroll vid antagning till högskoleutbildningar till lärare och inom hälso- och sjukvården. Det tredje förslaget rör ökade möjligheter att avskilja studenter och studerande på högskolan och yrkeshögskolan.

Förslagen som rör registerutdrag i skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Det utdrag ur belastningsregistret som en person är skyldig att visa upp i dag inför anställning eller annat mottagande inom skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet omfattar brotten mord, dråp, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, människorov, samtliga sexualbrott, grovt rån, barnpornografibrott, involverande av underårig i brottslighet och brott mot terroristbrottslagen (2022:666) eller motsvarande äldre lag. Sedan den nuvarande regleringen om registerkontroll inom

skolväsendet infördes har emellertid samhällsutvecklingen och omvärldsläget förändrats och fler gärningar har kriminaliserats.

I promemorian föreslås därför att fler brott ska omfattas av det registerutdrag som ska visas upp inför anställning eller annat mottagande i skolväsendet. Registerutdraget ska även omfatta uppgifter om brotten

- grovt olaga tvång,
- människohandel,
- människoexploatering,
- olaga frihetsberövande,
- grov fridskränkning,
- grov kvinnofridskränkning,
- grovt barnfridsbrott,
- hedersförtryck,
- äktenskapstvång,
- barnäktenskapsbrott,
- vilseledande till äktenskapresa,
- grovt olaga hot,
- grov utpressning,
- rån,
- mordbrand,
- grov mordbrand,
- allmänfarlig ödeläggelse,
- grov allmänfarlig ödeläggelse,
- hets mot folkgrupp och grov hets mot folkgrupp.

Utdraget ska också innehålla uppgifter om brott mot lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott och brott mot lagen (1982:316) om förbud mot könsstympling av kvinnor. Utdraget ska också innehålla uppgifter om vissa brott mot

vapenlagen (1996:67), tillståndsplikten för explosiva varor enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, lagen (2000:1225) om straff för smuggling, narkotikastrafflagen (1968:64), lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel samt alkohollagen (2010:1622).

I remisspromemorian föreslås även att det registerutdrag som en person ska visa upp inför anställning ska omfatta uppgifter i misstankeregistret om brott för vilka åtal har väckts. Kontrollen i misstankeregistret ska avse samma brott som omfattas av den utökade kontrollen i belastningsregistret inför anställning och annat mottagande.

I remisspromemorian föreslås även att utdragen ur belastnings- och misstankeregistret inte får vara äldre än sex månader när de visas upp. Idag är 12 månader tillräckligt.

Det finns ett undantag från skyldigheten att visa upp registerutdrag vid förnyad anställning hos samma arbetsgivare om det sker inom ett år. I remisspromemorian föreslås att undantaget ska upphävas, men bedömer samtidigt att förslaget kommer att medföra en kraftigt ökad administrativ börda för huvudmännen och avråder därför regeringen från att gå vidare med förslaget. I remisspromemorian föreslås i stället en alternativ lösning som innebär att undantaget kvarstår men att tillämpningen begränsas genom att tiden för när ett registerutdrag ska visas upp sänks från ett år till sex månader.

Remisspromemorian föreslår också att den utökade registerkontrollen inför anställning eller annat mottagande inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet ska omfatta den kommunala vuxenutbildningen (komvux). Komvux omfattas inte av en sådan kontroll i dag.

Kontrollen inom denna skolform ska dock endast omfatta vissa allvarliga brott som mord, dråp, grov och synnerligen grov misshandel, människorov, våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt övergrepp, grovt sexuellt övergrepp samt grovt rån. Även brott mot terroristbrottslagen (2022:666) eller motsvarande äldre lag och lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott ska ingå i kontrollen.

Registerkontroll av redan anställda

Utredningens direktiv anger att det ska införas en möjlighet för arbetsgivare inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet att genomföra kontroll i belastningsregistret av redan anställda. En sådan kontroll föreslås få ske högst en gång per år och endast avse samtliga anställda eller en grupp av anställda. Kontrollen ska få ske mot samma brott som omfattas av belastningsregisterkontrollen inför anställning och arbetsgivaren får kräva att utdraget inte ska vara äldre än sex månader.

Utredningens bedömning är emellertid att det saknas tillräckliga skäl för att införa en sådan kontroll och förslaget utgör inte en proportionerlig inskränkning av skyddet för

den personliga integriteten samt innebär stor ökning av administration. Utredningen avråder därför regeringen från att gå vidare med förslaget.

Utredningen föreslår också att den registerkontroll som görs av Skolinspektionen och kommuner i ärenden om godkännande och tillsyn av enskilda huvudmän inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet även får innefatta en kontroll i misstankeregistret avseende misstanke om brott för vilket åtal har väckts. En sådan kontroll ska omfatta de uppgifter om brott som ingår i den belastningsregisterkontroll som Skolinspektionen och kommunerna har möjlighet att göra i dag i samma situation.

I promemorian föreslås att domstolarnas skyldighet att underrätta Skolinspektionen om domar i vissa brottmål utökas med samma brott som ska omfattas av den utökade registerkontrollen inför anställning.

Förslagen som rör belastningsregisterkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar

Utredningen föreslår att en belastningsregisterkontroll inför antagning till lärarutbildningar och sjukvård ska omfatta ytterligare brott. Tidigare har det föreslagits att brotten mord, dråp, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, människorov, samtliga sexualbrott i 6 kap. brottsbalken, grovt rån och barnpornografibrott, om brotten lett till någon annan påföljd än böter. I promemorian föreslås att även kontrollen ska omfatta uppgifter om brott mot terroristbrottslagen eller motsvarande äldre lag, brott mot lagen om straff för vissa internationella brott, grovt och synnerligen grovt narkotikabrott enligt narkotikastrafflagen samt grov och synnerligen grov narkotikasmuggling enligt lagen om straff för smuggling, om brotten lett till någon annan påföljd än böter.

Förslagen som rör ökade möjligheter att avskilja studenter och studerande i högskolan och yrkeshögskolan

En student kan enligt dagens bestämmelser tills vidare avskiljas från högskoleutbildning i fall då studenten lider av en psykisk störning, missbrukar alkohol eller narkotika, eller har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. Som ytterligare förutsättning för ett avskiljande gäller att det till följd av något sådant förhållande som anges ovan, bedöms föreligga en påtaglig risk att studenten kan komma att skada annan person eller värdefull egendom under utbildningen. Motsvarande gäller för studerande på en yrkeshögskoleutbildning som anordnas av staten, en kommun eller en region.

Utredningen föreslår att det ska införas en ny grund för avskiljande av studenter i högskolan och studerande i yrkeshögskolan som innebär att det ska vara möjligt att avskilja studenter och studerande som tidigare varit föremål för disciplinära åtgärder på grund av ordningsstörande beteenden. För att ett avskiljande ska kunna ske krävs även att studenten eller den studerande fortsatt med det beteende som föranlett åtgärderna

och därigenom visat sig uppenbart olämplig att bedriva högskolestudier eller yrkeshögskolestudier.

I promemorian föreslås att det ska införas en motsvarande avskiljandegrund för yrkeshögskolan. Eftersom det inte finns några bestämmelser om disciplinära åtgärder i de författningar som styr yrkeshögskolan, måste ett beslut om avskiljande enligt den nya grunden utgå från beslut om disciplinära åtgärder som utbildningsanordnaren fattat med stöd av sina egna regler. Det föreslås även att se över om det bör införas bestämmelser om disciplinära åtgärder även för yrkeshögskolan.

Utredningen föreslår att ett beslut om avskiljande enligt den nya grunden ska tidsbegränsas. Enligt nuvarande bestämmelser gäller ett beslut om avskiljande tills vidare. Den avskilde studenten eller studeranden har dock möjlighet att begära omprövning av beslutet två år efter att beslutet meddelades.

Utredningen anser att det är viktigt att den avskilde studenten eller studeranden kan visa på att hans eller hennes beteende har förändrats på ett sådant sätt att det inte längre finns skäl för ett avskiljande. Utredningen bedömer därför att en lämplig tid för ett avskiljande är tre år från det att beslutet meddelades. Den avskilde studenten eller studeranden ska därefter kunna återuppta sin utbildning utan ansökan och tillgodoräkna sig den utbildning som fullgjorts tidigare.

Utredningen föreslår att förändringarna träder i kraft den 1 juli 2026.

Förslag till yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över remisspromemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter (U2025/01126) gällande registerkontroller inom skolväsendet och avskiljande av studenter i högskolan.

Nämnden är positiv till förslagen i promemorian och välkomnar att regleringen om registerutdrag uppdateras. Nämnden lyfter fram vikten av att registerutdrag fortsatt hanteras skyndsamt av polismyndigheten för att säkerställa ändamålsenlig rekryteringsprocess. Nämnden är också positiv till att förslagen gäller både för offentliga och enskilda huvudmän och anser att det är en viktig princip för likvärdighet.

Registerkontroll ska utökas med fler brott (förslagen 8.4, 8.5, 8.6 och 8.7)

Nämnden är överlag positiv till förslagen i promemorian och välkomnar att registerutdragen uppdateras med de brott som har tillförts sedan den senaste översynen. Listan på de nya gärningar som har kriminaliserats är högst relevant för att skydda barn och ungdomar.

Tidsgränsen för registerutdragets ålder kortas (förslag 8.8)

I promemorian föreslås att registerutdragets ålder kortas från 12 månader som gäller idag till sex månader. Nämnden är positiv till förslaget då det förstärker skyddet för barn och unga. Nämnden anser dock att det är viktigt att hanteringen av registerutdrag kan förstärkas så att förslaget inte leder till långa handläggningstider för registerutdrag. Om handläggningstiderna blir långa kan det skapa utmaningar i rekryteringsprocessen

Undantag från skyldigheten att visa upp registeruppdrag (förslag 8.9)

I remisspromemorian finns ett förslag om att ta bort undantaget från att visa registerutdrag vid återanställning inom ett år. Utredningens direktiv anger att utredningen ska lägga ett sådant förslag men utredningen bedömer att den administrativa bördan skulle bli för stor för verksamheterna.

Nämnden delar bedömningen som görs i remisspromemorian om att det skulle bli en orimlig hantering om en skola behöver anställa vikarier som behöver träda i tjänst samma dag som de får förfrågan. I utredningen föreslås i stället att undantaget utformas så att registerutdraget inte får vara äldre än sex månader. Nämnden delar utredningens bedömning att den administrativa bördan skulle bli för stor om undantaget togs bort och ställer sig positiv till att förkorta tiden för hur gammalt registerutdraget får vara till sex månader.

Misstankar om brott föreslås ingå i registerkontrollen (förslag 8.10)

Utredningen föreslår även att brott där åtal har väckts ska ingå i registerkontrollen. Den som ska anställas måste alltså enligt förslaget lämna ett utdrag ur misstankeregistret och utdraget får vara högst sex månader gammalt. Förslaget avser dock bara fall där åtal har väckts och förundersökningssekretess inte råder.

Nämnden anser att förslaget skapar en möjlighet att med lagstöd avsluta en rekryteringsprocess av en kandidat som åtalas för ett grovt brott. Rekryteringsprocessen kan då fortsätta med en annan kandidat. Nämnden bedömer därför att förslaget kan bli ett bra verktyg i rekryteringsprocessen.

Registerkontroll inom den kommunala vuxenutbildningen (förslag 9.3, 9.4 och 9.5)

Nämnden har tagit del av förslagen som innebär att registerkontroll även ska utföras inom komvux på samma sätt som i övriga skolväsendet, att alla personalkategorier ska omfattas och alla utbildningar på komvux. Däremot ska registerutdragen begränsas till vissa allvarliga brott: mord, dråp, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, människorov, våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt övergrepp, grovt sexuellt övergrepp och grovt rån. Även vissa internationella brott och brott mot terroristbrottlagen ska ingå.

Nämnden delar utredningens bedömning att även komvux ska omfattas av kravet på registerkontroll även om vuxna elever kan förväntas ha större möjlighet att stå emot

påverkan än barn och yngre elever. Det är dock generellt så att elever står i beroendeställning till sin lärare och därför framstår det som lämpligt att kravet på registerutdrag omfattar samtliga utbildningar inom komvux.

Förslaget om registerkontroll under pågående anställning (förslag 10.4 och 10.5)

Utredningen föreslår, enligt sitt direktiv, att det införs registerkontroll under pågående anställning. Utredningen avråder från att införa en sådan regel eftersom det krävs ett påtagligt behov av att genomföra en sådan kontroll. Utredaren bedömer att det inte kan sägas finnas ett påtagligt behov eftersom arbetsgivaren kommer att få kännedom om en anställd begår brott under sin anställning eller om brott med anknytning till arbetsgivarens verksamhet. Arbetsgivaren har också möjlighet att vidta arbetsrättsliga åtgärder som avsked, uppsägning eller omplacering om det framkommer att en anställd har begått brottsliga handlingar med anknytning till arbetsgivaren. Detta gäller även om den brottsliga handlingen har skett utanför tjänsten och utanför arbetsplatsen eller arbetstiden men ändå på något sätt har anknytning till arbetsgivaren. Nämnden delar denna bedömning och anser att det inte finns något behov av denna regel.

Utredningen föreslår att en regel kan införas som ger arbetsgivaren möjlighet att utföra en registerkontroll av redan anställda det vill säga att det inte är ett krav. Utredaren avråder dock från det eftersom det saknas tillräcklig grund. Nämnden delar utredningens bedömning och ser inte något behov av att införa en regel mot bakgrund av att information om att anställda har begått brott kommer att komma arbetsgivaren till del, till exempel genom polismyndighetens utredningsarbete.

Förslag om att fler brott ska ingå i registerkontroll inför antagning till lärarutbildning och utbildningar inom hälso- och sjukvården (förslag 12.5)

Utredningen föreslår att fler brott ska omfattas av registerutdraget och det är brott mot terroristbrottslagen, brott mot lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott, grovt och synnerligen grovt narkotikabrott, grovt och synnerligen grovt narkotikasmuggling. Nämnden är positiv till förslaget.

Förslag om en ny avskiljandegrund för högskolan (förslag 13.6 och 13.14)

I utredningen föreslås att studenter som tidigare varit föremål för disciplinära åtgärder, till exempel studenter som stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet stör verksamheten vid högskolans bibliotek, eller som utsätter en annan student eller en arbetstagare vid högskolan för sådana trakasserier eller sexuella trakasserier som avses i 1 kap. 4 § diskrimineringslagen. En förutsättning är också att studenten inte ändrat det beteende som ledde till att åtgärderna vidtas och att studenten därigenom visat att studenten visat sig olämplig att fortsätta bedriva studier. Beslutet om avskiljande ska

begränsas till att gälla tre år. Nämnden är positiv till förslaget införs och bedömer att den föreslagna utformningen ger ett rimligt skydd för lärare och studenter.

Utredningen föreslår också att det ska införas en ny avskiljandegrund för yrkeshögskolan som motsvarar den som föreslås gälla för högskolan. Malmö stad bedriver yrkeshögskoleutbildning och nämnden är positiv till detta förslag och ser att det finns samma behov av att kunna avskilja studenter inom yrkeshögskolan som det finns i högskolan.

Fler brott ska omfattas av domstolarnas skyldighet att underrätta Skolinspektionen om domar i vissa brottmål (förslag 14)

Nämnden anser att förslaget är rimligt utifrån de förslag som tidigare presenterats i promemorian och ställer sig positiv.

Ansvariga

Elena Zukauskaitė Avdelningschef

Anneli Schwartz Förvaltningschef